
Kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvitys

SiHyVi 20.03.2025 § 16

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Outi Silander p.040 549 3335
Vt.sivistysjohtaja Varpu Pousi p. 040 199 2237

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päätti käynnistää kokouksessaan 25.2.2025 §9 kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvityksen. Selvityksen taustalla ovat Virolahden kunnan taloudellinen tilanne ja alueen vähenevä lapsimäärä. Kunnanhallitus on kokouksessaan 10.6.2024 §118 päättänyt käynnistää koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Kunnanhallituksen yksi peruste talouden sopeuttamiskeinoksi on perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon supistaminen siten, että toiminnot keskitetään Virojoen kuntakeskukseen.

Talouden tasapainoon saattaminen

Virolahden kunnan väestönkehitys ja väestörakenteen muutokset ovat kunnan vaikuttavien taloudensopeutuskeinojen ja palvelurakenteen muutosten pohjana. Kasvatuksen ja koulutuksen toiminnan suunnittelun kantavana teemana on älykäs sopeuttaminen, joka tarkoittaa palvelutarpeen vähenemisen huomioimista (lasten määrän vähentyminen) toiminnan järjestämisessä.

Yhteistoimintaneuvottelut käynnistyivät 23.1.2025 ja ne saatiin päätökseen 12.3.2025. Yhdessä henkilöstön edustajien kanssa käytiin läpi kunnanhallituksen linjausten mukaisesti perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluiden keskittämisen vaikutukset henkilöstöön. Yhteisenä tavoitteena on rakentaa Virolahden kunnan henkilöstöorganisaatio vastaamaan kunnan päivitettyä strategiaa, määriteltyjä tehtäviä ja palvelutarvetta sekä uuden valtuustokauden alussa voimaan tulevaa hallintomallia ja toimielinrakennetta. Yhteistoimintaneuvottelujen päätteeksi työnantaja totesi, että enimmäisvähennystarve vuoden 2026 loppuun mennessä on arvioiden mukaan 17,5 henkilötyövuotta ja sopeutustoimin on saavutettavissa enintään noin 700.000 euron vuotuiset säästöt henkilöstökustannuksista.

Virolahden kunnan kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkko on käytännössä kaksi toimintayksikköä, joista toinen sijaitsee Virojoella ja toinen Klamilassa. Virolahden kuntakeskus on Virojoki, jossa sijaitsee valtaosa kunnan asutuksesta, erityisesti kunnan vuokratilat. Kuntakeskuksessa Virolahden kunta opetuksen järjestäjänä tuottaa varhaiskasvatuksen ja koko perusopetuksen opetuksen vuosiluokilla 1-9 sekä lukio-opetuksen. Virolahden kylistä enää ainoastaan Klamilassa toimii päiväkotia ja koulu. Klamilan koulussa on vuosiluokkien 1-6 opetus.

Vähenevä lapsimäärä

Virolahden kunnan alueella vuosittain syntyvien lasten lukumäärä on viimeisen kymmenen vuoden aikana pudonnut alle 20 lapsen. Tällä hetkellä alakouluikäisten ikäluokka on 17-28 oppilasta, varhaiskasvatuksen osallistuvien (0-6v) ikäluokka 5-16 välillä. Tämän kokoisen ikäluokan opetus on järjestettävissä yhdessä toimipisteessä.

Palveluverkkoselvitystyöryhmä

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksen 25.2.2025 9§ mukaan kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkotyöryhmään kuuluvat sivistys- ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Anton Yrjönen, työryhmän puheenjohtajana kunnanhallituksen puheenjohtaja Vappu Kuokka, kunnanjohtaja Topi Heinänen, hyvinvointijohtaja Outi Silander, työryhmän sihteerinä vt. sivistysjohtaja, rehtori Varpu Pousi, koulunjohtaja Jukka-Pekka Korhonen ja päiväkodinjohtaja Leena-Maria Häsä (ei työloman vuoksi osallistunut työryhmän työskentelyyn). Työryhmä on kuullut asiantuntijoina koulunjohtaja Suvi Pyhälä-Koskelaa ja päiväkodinjohtaja Tiina Lounatmaata. Lisäksi työryhmään ovat kuuluneet läsnäolo- ja puheoikeudella kunnanvaltuuston puheenjohtaja Sisko Ukkola-Paronen ja henkilöstön edustajina luottamusmiehet Jonna Riihelä, Pasi Peltola ja Kimmo Rantala. Ensimmäisen työryhmän kokouksen alussa Anton Yrjönen jääväsi itsensä, eikä osallistunut lainkaan työryhmän työskentelyyn.

Palveluverkkotyöryhmä on vastannut, että viranhaltijatyönä aloitettu palveluverkkoselvitys on sisällöltään riittävä. Työryhmän tehtävä oli varmistaa, että selvitys valmistuu ajoissa päätöksenteon perusteeksi.

Palveluverkkoselvitys

Palveluverkkoselvityksen tavoitteena on ollut tarjota tietoa palveluverkon kehittämisen pohjaksi. Lähtökohtana on, että lapsille, oppilaille ja opetushenkilökunnalle voidaan turvata hyvät työskentelyolosuhteet niin voimassa olevien lakien kuin opetussuunnitelmien mukaisesti.

Palveluverkkoselvityksen yhteydessä laadittu kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma pitää sisällään lapsivaikutuksien arvioinnin. Alakoulujen huoltajat on kuultu erillisellä kyselyllä.

Kuuleminen

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Asianosaisille on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä ja antaa selityksestä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Virolahden kunta järjesti 5.3.2025 kaikille avoimen kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoa koskevan kuulemistilaisuuden.

Lisäksi kunnan tulee varata kuntalaisille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista ja lausua mielipiteensä asiasta. Virolahden kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoa koskevat kirjalliset mielipiteet voi jättää kirjallisesti Virolahden kunnan kirjaamoon sähköpostilla kirjaamo@virolahti.fi 19.3.2025 klo 16 mennessä. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta saa koosteen mielipiteistä kokouksessaan.

Virolahden kunnan hallintosäännön 28§ mukaan sivistys- ja hyvinvointilautakunta tekee kunnanhallitukselle esitykset toimialansa palveluverkosta (koulut, päiväkodit, toimipisteet).

Esittelijä

Virolahden hyvinvointijohtaja Outi Silander

Päätösehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää

- 1) hyväksyä osaltaan Virolahden kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvityksen ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi ja
- 2) esittää kunnanhallitukselle Klamilan päiväkodin ja koulun lakkauttamista 31.7.2026 sekä Virolahden varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ja

perusopetuksen keskittämistä Virojoelle 1.8.2026 alkaen.

3) Lisäksi sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tulee arvioida perusopetuksen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan keskittämisen Virojoelle 1.8.2025 alkaen ja antaa asiasta esitys kunnanhallitukselle.

Asian käsittely

Anton Yrjönen jääväsi itsensä ja poistui paikalta asian käsittelyn ajaksi. Varapuheenjohtaja Helena Eriksson toimi asian puheenjohtajana.

Lautakunnan jäsenille on toimitettu 19.3.2025 klo 16 jälkeen kaikki palveluverkkoa koskevat mielipiteet. Mielipiteitä on yhteensä 21 kpl.

Jouni Niemelä esitti, että Klamilan koulun 1-2 luokkalaiset jatkavat Klamilassa vielä 1.8.2025 alkavan lukuvuoden ajan. Jukka-Pekka Hukkanen kannatti esitystä.

Päätös

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päätti

- 1) hyväksyä osaltaan Virolahden kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvityksen ja esittää sen edelleen kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi ja
- 2) esittää kunnanhallitukselle Klamilan päiväkodin ja koulun lakkauttamista 31.7.2026 sekä Virolahden varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ja perusopetuksen keskittämistä Virojoelle 1.8.2026 alkaen
- 3) esittää kunnanhallitukselle, että Klamilan koulun perusopetuksen 1 ja 2 vuosiluokat jatkavat Klamilassa vielä lukuvuoden 2025-2026 ajan ja siirtyvät Virojoelle yhdessä muun Klamilan koulun kanssa

KhVi 31.03.2025 § 44

Valmistelija

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen p. 040 199 2146

Kunnanhallitus käsittelee kokouksessa sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esitystä Klamilan päiväkodin ja koulun lakkauttamisesta 31.7.2026 sekä Virolahden varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ja perusopetuksen keskittämistä Virojoelle 1.8.2026 alkaen. Esitys perustuu lautakunnan hyväksymään palveluverkkoselvitykseen.

Virolahdella verotusta kiristettiin merkittävästi vuodelle 2024. Tällä päätöksellä sekä valtion tekemin kunnallisverosta tehtävien vähennysten leikkauksin ja siten verotuksen efektiivisyyttä parantavin muutoksin verotuloja kuntaan kertyikin 0,42 miljoonaa euroa enemmän verotuloja. Mahdollisia keinoja kunnan talouden sopeuttamiseksi on valmisteltu syksystä 2023 ja keinovalikoimaa on läpikäyty valtuutettujen kanssa ensimmäisen kerran jo valtuuston iltakoulussa 3.4.2024, jolloin samanaikaisesti laadittiin yhä myös kuntaliitosselvitystä yhdessä Haminan kaupungin kanssa. Jo tuolloin todettiin, että omilla päätöksillä vaikutuksiltaan merkittävimmät säästöt on saavutettavissa keskittämällä opetuksen ja kasvatuksen palvelut Virojoelle. Johtavien viranhaltijoiden yhteistyössä FCG:n asiantuntijan kanssa laatimien laskelmien mukaan tällä yksittäisellä mahdollisella päätöksellä laskettiin tuolloin vuotuista säästöä kertyvän lähes 700.000 euroa.

Vuodelta 2024 valmistunut tilinpäätös osoittaa, että Virolahden kunnan toimintaa ja taloutta ei ole mahdollista saattaa tasapainoon ilman

rakenteellisia muutoksia. Tilinpäätöksen 2024 alijäämän muodostumiseen pienentävästi vaikutti joulukuussa kunnalle myönnetty harkinnanvarainen valtionosuuden korotus – ilman tuota valtion osoittamaa sopeutustukea tilikauden 2024 alijäämä olisi yhä ollut yli miljoona euroa. Tilikaudella 2024 kunta onnistui parantamaan toimintakatettaan edellisvuoteen verrattuna noin 0,46 miljoonaa euroa. Vuodelle 2025 hyväksytyssä talousarviossa oletetaan ilman henkilöstövaikutuksia toteutettavin sopeutustoimenpitein toimintakatteen paranevan edelleen jopa 1,3 miljoonaa euroa, mutta tämä pitää sisällään oletuksen mm. merkittävistä omaisuuden myynnistä saatavista myyntivoitoista sekä oletettaman kunnan vuokra-asuntojen vuokra-asteen huomattavasta paranemisesta. Näillä poikkeuksellisilla toimilla odotetaan saavutettavan mahdollisesti kertaluonteisia vaikutuksia vuoden 2025 tulokseen noin 0,6 miljoonaa euroa. Tuista ja avustuksista säästään, taksoja ja muita maksuja tarkastellen, sekä mm. operatiivisin henkilöstösuunnittelun keinoin määrääkaisen henkilöstön käyttöä supistaen ennakoitiin talousarviossa 2025 vuotuista säästöä saavutettavan vuositasolla enintään 0,7 miljoonaa euroa.

Kunnanhallitus on jo kesäkuussa 2024 käsitellessään yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämisen yhteydessä mahdollista sopeutusohjelmaa todennut, että talouden epätasapaino vuositasolla on noin 2 miljoonaa euroa. Jo toteutettujen toimenpiteiden jälkeenkin voidaan tilikaudelta 2024 laaditun tilinpäätöksen ja valtuustossa joulukuussa 2024 hyväksytyn talousarvion 2025 nojalla todeta, että merkittävää rakenteellista sopeuttamistarvetta kunnassa on edelleen. Tehdessään kesäkuussa 2024 päätöksen koko kuntaa koskevien yhteistoimintaneuvottelujen käynnistämisestä, kunnanhallitus on ensimmäisenä sopeutustoimena todennut palveluverkon tarkastelun ja siihen liittyen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluiden keskittämisen kuntakeskukseen Virojoelle. Alkuvuoden 2025 yhteistoimintaneuvotteluissa henkilöstön edustajien kanssa todettiin, että hallituksen linjaamista läpikäydyistä mahdollisista sopeutustoimista, joilla voi olla henkilöstövaikutuksia, palveluiden keskittäminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta Virojoelle tuo kunnalle ylivoimaisesti suurimmat säästöt. Nyt käsitellyssä olevalla palveluverkkoratkaisulla on saavutettavissa enintään jopa 15 henkilötyövuoden vähennykset, jotka ensisijaisesti on pyrkimys toteuttaa määrääkaisten palvelussuhteiden päättämisellä sekä hyödyntäen eläköitymisiä ja muita tilanteita, joissa henkilöstöä muutoin poistuu. Myös irtisanomiset ja osa-aikaistamiset ovat mahdollisia.

Ripeät toimet nykyisen palveluverkon supistamiseksi ja kasvatuksen ja koulutuksen toimintojen keskittämiseksi on perusteltua valtakunnallisesti ja myös Virolahden kunnassa viime vuosina jyrkästi laskuun kääntyneen syntyvyyden ja sen seurauksena jo pelkästään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluita tarvitsevien lasten lukumäärän aleneman vuoksi. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymässä palveluverkkoselvityksessä korostetaan myös sitä, että kasvatuksen ja perusopetuksen toimintojen keskittäminen on perusteltua erityisesti myös palvelun laadukkaan järjestämisen näkökulmasta, kun tällä mahdollisesta henkilöstön ristiinkäyttö eri yksiköissä mm. akuuteissa sijaistustarpeissa. Palveluiden keskittämistä Virojoelle puoltaa näin ollen palveluverkkoselvityksen ja asiantuntijalausuntojen mukaan myös henkilöstönäkökulma ja pienenä opetuksenjärjestäjänä toimivan kunnan mahdollisimman yhtenäisen kasvun ja koulutuksen polun rakentamisen tarve.

Keskeinen ja ensisijainen peruste perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon supistamiselle ja palvelujen keskittämiseksi Virolahdellakin on lasten lukumäärän merkittävä alenema Virolahden kunnassa.

Toiminnan nopea sopeuttaminen on välttämätöntä myös taloudellisesta näkökulmasta.

Esittelijä	Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää 1) hyväksyä osaltaan Virolahden kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvityksen ja esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi ja 2) esittää kunnanvaltuustolle Klamilan päiväkodin ja koulun lakkauttamista 31.7.2026 sekä Virolahden varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ja perusopetuksen keskittämistä Virojoelle 1.8.2026 alkaen.
Asian käsittely	Risto Kouki jäväsi itsensä ja poistui paikalta asian käsittelyn ajaksi. Keskustelun kuluessa Tomi Kokkola teki muutosehdotuksen joka raukesi kannattamattomana.
Päätös	Kunnanhallitus päätti 1) hyväksyä osaltaan Virolahden kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvityksen ja esittää sen edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi ja 2) esittää kunnanvaltuustolle Klamilan päiväkodin ja koulun lakkauttamista 31.7.2026 sekä Virolahden varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ja perusopetuksen keskittämistä Virojoelle 1.8.2026 alkaen Kunnanhallituksen jäsen Tomi Kokkola jätti päätöksestä seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen: "Jätän eriävän mielipiteen. Se perustuu esittämäni muutosehdotukseen. Esitin, että hyväksymme osaltamme Virolahden kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvityksen ja esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi. Esitin kunnanhallitukselle, että se kunnanvaltuustolle Klamilan päiväkodin ja koulun lakkauttamista 31.7.2029 sekä Virolahden varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ja perusopetuksen keskittämistä Virojoelle 1.8.2029 alkaen" Merkittiin, että Outi Silander ja Ilkka Jantunen ja poistuivat tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 19:30.

KvVi 07.04.2025 § 12
29/02.00/2024

Esittelijä	Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen
Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto päättää 1) hyväksyä Virolahden kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvityksen ja 2) lakkauttaa Klamilan päiväkodin ja koulun 31.7.2026 sekä keskittää Virolahden varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ja perusopetuksen Virojoelle 1.8.2026 alkaen.
Asian käsittely	Valtuutettu Anton Yrjönen teki keskustelun kuluessa vastaehdotuksen.

Vastaehdotus: Valtuusto päättää palauttaa palveluverkkoselvityksen täydennettäväksi havaittujen puutteiden osalta Virojoelle keskittämisen talousvaikutuksista sekä koskien tiedossa olevia nyt käsittelemättä jätettyjä vaihtoehtoisia ratkaisumalleja säästötavoitteeseen pääsemiseksi.

Valtuutetut Risto Kouki ja Leo Uski kannattavat valtuutettu Yrjösen tekemää vastaesitystä.

Keskustelun jälkeen asiasta äänestettiin.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti äänin 15-6 hyväksyä kunnanhallituksen esityksen. Yrjösen esityksen puolesta äänestivät valtuutetut Jani Henelius, Leo Uski, Tomi Kokkola, Risto Kouki, Heli Varjakoski ja Anton Yrjönen

Anton Yrjönen ja Risto Kouki jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Eriävä mielipide/Yrjönen

Jätän eriävän mielipiteen kunnanvaltuuston päätöksestä 7.4.2025, asianumero 12: kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvitys.

Perustelu: Pohjaesityksen selvitys palveluverkon supistamisesta Klamilan koulun ja päiväkodin lakkauttamisella ei sisällä riittäviä ja kattavia selvityksiä päätöksen vaikutuksista kunnan talouteen pidemmällä aikavälillä, eikä huomioi lainkaan tasevaikutuksia, kuten kriisikuntakriteerien täyttymistä päätöksen seurausten vaikutuksesta tulevana vuosina. Näin ollen päätös tehty ilman riittäviä tietoja sen vaikutuksista kunnan talouteen.

Eriävä mielipide/Kouki

Jätän eriävän mielipiteen kunnanvaltuuston päätöksestä 7.4.2025, asianumero 12: kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkoselvitys.

Perustelu: Pohjaesityksen selvitys palveluverkon supistamisesta Klamilan koulun ja päiväkodin lakkauttamisella ei sisällä riittäviä ja kattavia selvityksiä päätöksen vaikutuksista kunnan talouteen pidemmällä aikavälillä, eikä huomioi lainkaan tasevaikutuksia, kuten kriisikuntakriteerien täyttymistä päätöksen seurausten vaikutuksesta tulevana vuosina. Näin ollen päätös tehty ilman riittäviä tietoja sen vaikutuksista kunnan talouteen.